

Analyse

10. oktober 2024

USA's handelspolitik kan oversvømme EU med billige kinesiske varer

Af Sarah Koelemij Andersen, Ida Skov Nilausen og Peter Kjær Kruse-Andersen

Der er præsidentvalg i USA den 5. november 2024, og uanset om Donald Trump eller Kamala Harris vinder magten i Det Hvide Hus, trækker det op til, at USA's handelspolitik vil gå i en mere protektionistisk retning fremover. Donald Trump har især varslet konkrete toldforøgelser over for Kina og resten af verden, hvis det står til ham. Vi undersøger konsekvenserne af, at USA hæver told på importvarer ved at opstille scenarier i verdenshandelsmodellen GTAP-E.

Det viser analysen:

- Både demokrater og republikanere udtrykker et ønske om at føre en strammere handelspolitik, særligt over for Kina, men også over for resten af verden. Hvis USA hæver importtolden, kommer det med en regning til amerikanske virksomheder og forbrugere.
- Effekten svarer til en udgift på 10.800 kr. eller 14.500 kr. pr. år for en gennemsnitlig amerikansk husholdning afhængigt af, om importtolden kun hæves over for Kina med 60 pct.-point, eller også over for resten af verden med 10 pct.-point. Virksomheder inden for skibsfart og køretøjsindustrien i USA oplever de største nedgange i aktiviteterne.
- Omkringliggende lande, der er meget afhængige af handel med USA, oplever også negative effekter på økonomien, når USA hæver toldsatsen på alle udenlandske varer med 10 pct.-point.
- USA's høje importtold på kinesiske varer medfører forskydninger i den internationale handel, der betyder, at kinesisk eksport til EU stiger med 20 pct. Selvom det ud fra en ren økonomisk betragtning kan være fordelagtigt at importere billige kinesiske varer, tager analysen ikke højde for, at det kan være på bekostning af øget afhængighed af Kina.

Kontakt

Sarah Koelemij Andersen
Økonom
Tlf. 3115 4212
E-mail ska@kraka.dk

1. Sammenfatning af kapitlet

Det trækker op til strammere handelspolitik i USA

USA går til valg den 5. november 2024, hvor amerikanerne skal vælge en ny præsident og sammensætte en ny kongres. Høj inflation og leveomkostninger har været blandt de største temaer i valgkampen. Både fra republikansk og demokratisk side udtrykker præsidentkandidaterne et ønske om at beskytte amerikanske virksomheder mod international konkurrence for at sikre amerikanske jobs. Det trækker på den baggrund op til en strammere handelspolitik over for Kina og resten af verden, uanset om Donald Trump eller Kamala Harris vinder valget.

Trump vil hæve told på alle importerede varer til USA

Donald Trump har under valgkampen udmeldt konkrete toldforøgelser, som han har til hensigt at indføre, hvis han vinder valget. Han har foreslået at indføre told på varer importeret fra Kina på 60 pct. eller mere og en generel told på alle varer importeret til USA på 10 pct.¹ Kamala Harris har indtil nu været mindre konkret på spørgsmålet om toldmure, men har givet udtryk for, at strategiske toldforøgelser kan komme i spil for at beskytte amerikanske jobs.²

Vi undersøger effekter af, at USA hæver told på import

Hvis USA efter valget strammer handelspolitikken ved at hæve tolden på import generelt eller kun på kinesiske varer, kan det få vidtrækkende konsekvenser. Ikke blot for de direkte involverede parter, men også for tredjelande som Danmark. I denne analyse undersøger vi effekterne af, at USA agerer mere protektionistisk. Vi opstiller konstruerede scenarier i verdenshandelsmodellen GTAP-E med udgangspunkt i de konkrete toldforøgelser, som Donald Trump har foreslået.

Vi opstiller scenarier i GTAP-E ...

Vi fokuserer på to scenarier, der afspejler forskellige variationer af en ny handelspolitik i USA. I det første scenarie hæver USA tolden på import fra Kina med 60 pct.-point, og i det andet scenarie hæver USA derudover også tolden på import fra resten af verden med 10 pct.-point.

... hvor vi ser på politikken uden modsvar ...

Man kan forestille sig, at det vil afføde modreaktioner fra Kina og andre regioner, hvis USA hæver toldsatsen på importvarer, men i analysen ser vi på ændringen i USA's handelspolitik isoleret set. Vi har undersøgt effekterne af, at forskellige blokke gensidigt hæver toldsatsen over for hinanden i en relateret analyse jf. Andersen, Nilausen og Kruse-Andersen (2024).

... og beskriver de langsigtede effekter

Verdenshandelsmodellen GTAP-E er en såkaldt ligevægtsmodel, der gør os i stand til at beskrive de langsigtede konsekvenser for økonomien, der kommer af, at USA hæver importtolden over for Kina og alle andre regioner. De langsigtede effekter kommer af produktivitetstab, der opstår, fra mindre specialisering, inefficent anvendelse af ressourcer og forstyrrelser i den internationale konkurrence.

Omstilling på kort sigt kan være dyrere

Der vil også være tilpasningsomkostninger forbundet med, at virksomheder skal omstille sig nye økonomiske strukturer på kort sigt. Disse omkostninger kan være mere udtalte end de langsigtede konsekvenser. Vi er med modellen ikke i stand til at sige noget om de kortsigtede omkostninger.

Negative effekter på BNP i Kina, Nordamerika og USA

Hvis USA agerer mere protektionistisk ved at hæve toldsatsen over for Kina og resten af verden, vil det medføre negative effekter på økonomien for Kina, men også for USA selv, jf. figur 1. Andre lande i Nordamerika, der er meget afhængige af handel med USA, oplever også relativt store negative effekter af handelsrestriktionerne. Det kan forklares af, at USA's efterspørgsel efter udenlandske varer, og særligt kinesiske varer, falder. Effekterne på BNP er mere beskedne i Danmark og EU, der i højere grad kan erstatte handel med USA med handel med andre regioner.

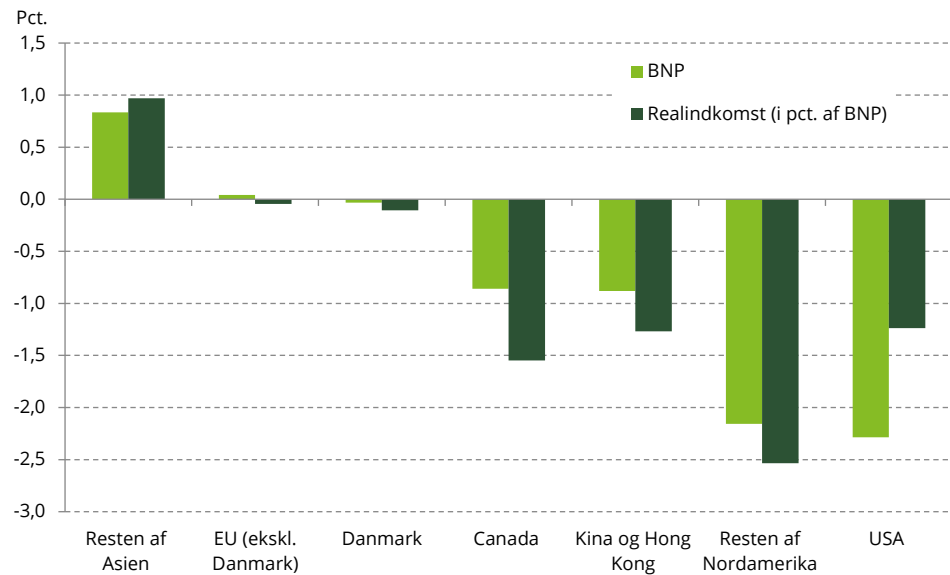
Stor regning til amerikanske husholdninger

Øget protektionisme i USA kommer med en stor regning til amerikanerne selv. Tabet for en gennemsnitlig amerikansk husholdning svarer til en årlig udgift på 10.800 kr. eller 14.500 kr. afhængigt af, hvordan handelspolitikken kommer til at udforme sig. Virksomheder inden for skibsfart og køretøjsindustrien i USA oplever de største nedgange i produktionen.

¹ [Trump's bigger tariff proposals would cost the typical American household over \\$2,600 a year | PIIE](#)

² [Harris and Trump Embrace Tariffs - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

Figur 1 Effekt på BNP og realindkomst i scenariet: Hele verden

Anm.: Ændringer i BNP og realindkomsten (opgjort i pct. af BNP) for udvalgte regioner. I "Hele verden"-scenariet hæver USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point og told på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

Kinas eksport til EU stiger med 20 pct.

Handelspolitikken medfører store forskydninger i den internationale handel. Kinesisk eksport til USA falder således med ca. 90 pct. ved den samlede handelspolitik, hvilket illustrerer, at politikken virker efter hensigten. Til gengæld stiger Kinas eksport til alle andre regioner end USA. En afledt effekt af USA's handelspolitik er således, at eksporten af kinesiske varer til EU stiger med ca. 20 pct. Det kan betyde, at danske og europæiske virksomheder kan få svært ved at konkurrere med billige kinesiske produkter.

Et modsvar fra EU's side bør overvejes

Selvom det ud fra en ren økonomisk betragtning kan være fordelagtigt at importere billige kinesiske varer, tager analysen ikke højde for, at det kan være på bekostning af øget afhængighed af Kina. Det bør derfor give anledning til at overveje, om det er hensigtsmæssigt for EU at komme med et modsvar, hvis USA efter valget planlægger at hæve todsatser på import.

2. USA's protektionisme kommer til at blive dyrt for amerikanerne

Trump vil indføre massive toldforøgelser

Præsidentkandidat Donald Trump har under valgkampen udmeldt, at hvis han vinder det amerikanske valg til november, agter han at indføre en told på 10 pct. til 20 pct. for alle varer importeret til USA. Over for Kina har han til hensigt at føre en endnu strammere handelspolitik, der indebærer en told på kinesiske varer på 60 pct. eller mere.³ På et vælgermøde i North Carolina i august 2024 har han udtalt:

Op til 20 pct. i generel importtold

"We are going to have 10% to 20% tariffs on foreign countries that have been ripping us off for years, we are gonna charge them 10% to 20% to come in and take advantage of our country because that is what they have been doing."⁴

Demokrater fører også strammere handelspolitik

Også fra demokratisk side har der under valgkampen været varslet toldforøgelser rettet mod en række specifikke kinesiske varer. Biden-administrationen i 2024 indført toldforøgelser på kinesiske elbiler på 100 pct. Desuden har de vedtaget at indføre en række øvrige toldforøgelser primært

³ [Why Trump's tariff proposals would harm working Americans | PIIE](#)

⁴ [Trump wants a 20% tariff on imports: How it could impact economy \(usatoday.com\)](#)

rettet mod industrier, der er væsentlige i den grønne omstilling såsom solceller, lithiumbatterier og mikrochips.⁵ Kamala Harris har indtil nu været mindre konkret i spørgsmålet om toldmure, men har givet udtryk for, at strategiske toldforøgelser kan komme i spil for at beskytte amerikanske jobs.⁶

USA's protektionisme skaber usikkerhed for virksomheder

Forværrede handelsrelationer mellem USA og Kina har siden 2018 medvirket til stigende usikkerhed for regeringer såvel som for virksomheder, som skal navigere i tiltagende protektionisme og handelsrestriktioner. Dengang engagerede daværende præsident Trump sig i en handelskrig med Kina med den begrundelse, at det ville beskytte amerikanske jobs mod ulige konkurrencevilkår mellem kinesiske og amerikanske virksomheder. Under Biden-administrationen er konflikten gået ind i en ny fase af industripolitik, hvor virksomheder i en række grønne industrier kan modtage generøs statsstøtte med *Inflation Reduction Act (IRA)*.⁷

Vi undersøger effekterne af, at USA hæver importtold ...

Hvis USA efter valget strammer handelspolitikken ved at hæve tolden på al import, eller kun på kinesiske varer, kan det få vidtrækkende konsekvenser. Ikke blot for de direkte involverede parter, men også for tredjelande som Danmark. I denne analyse undersøger vi effekterne af, at USA hæver todsatser på import fra henholdsvis kun Kina og hele verden med verdenshandelsmodellen GTAP-E. Kort fortalt er GTAP-E en økonomisk model, som kan analysere virkningerne af økonomiske politikker og ændringer i handelsbarrierer på globalt niveau. Metoden og data er nærmere beskrevet i afsnit 3.

... ved at opstille scenarier i GTAP-E ...

Da vi ikke ved, hvordan USA's handelspolitik kommer til at udfolde sig på den anden side af valget, tager vi udgangspunkt i udmeldingerne fra Donald Trump og opstiller forskellige scenarier i GTAP-E, hvor USA agerer mere protektionistisk over for enten Kina eller hele verden, jf. boks 1.

... og ser på den isolerede effekt af toldforøgelserne

Man kan forestille sig, at hvis USA hæver importtolden på udenlandske varer, vil det afføde modreaktioner fra Kina og andre regioner, men i denne analyse ser vi på ændringen i USA's handelspolitik isoleret set. Vi har undersøgt effekterne af, at dele af verden gensidigt sætter handelsbarrierer op over for hinanden, i en relateret analyse, der kvalitativt viser, at det som udgangspunkt bedst kan betale sig ikke at svare tilbage, hvis et land hæver toldbarrieren over for et andet. Dog kan et modsvar motiveres af strategiske hensyn, jf. Andersen, Nilausen og Kruse-Andersen (2024).

Boks 1 Scenarier for øget amerikansk protektionisme

For at undersøge konsekvenserne af en strammere handelspolitik i USA, stiller vi følgende scenarier op i verdenshandelsmodellen GTAP-E:

- **Kun Kina:** USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point.
- **Hele verden:** USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point og told på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Foruden de to scenarier har vi foretaget to følsomhedsberegninger for at kunne undersøge effekterne af variationer af, at USA fører en strammere handelspolitik. I den første hæves todsatsen kun over for Kina med 30 pct.-point, og i den anden hæver USA todsatsen på import fra alle lande inkl. Kina med 10 pct.-point.

Resultater er overkantsskøn

Scenarierne formuleres i GTAP-E som ændringer fra et basisscenarie til et nyt scenarie. Vi undersøger derfor konsekvenserne af, at USA hæver todsatsen med fx 60 pct.-point i stedet for til et nyt niveau på 60 pct., som Trumps udmeldinger forlyder. Det er ikke præcis det samme, da der i basisscenariet allerede eksisterer todsatser. Det vil, alt andet lige, gøre vores beregninger til et overkantsskøn, og resultaterne skal dermed tolkes som en illustration af konsekvenserne ved, at en stor og dominerende økonomi som USA indfører hårde protektionistiske tiltag. Mod valgkampens slutfase har der dog været nævnt endnu højere toldforøgelser rettet mod Kina fra præsidentkandidaten.

⁵ [US locks in steep China tariff hikes, some industries warn of disruptions | Reuters](#)

⁶ [Harris and Trump Embrace Tariffs - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

⁷ [EU's reaktionsmuligheder over for USA's Inflation Reduction Act \(IRA\) | Tænknetanken Europa \(thinkeuropa.dk\)](#)

Modellen beskriver de langsigtede konsekvenser, ...

Verdenshandelsmodellen GTAP-E er en såkaldt ligevægtsmodel, der gør os i stand til at beskrive de langsigtede konsekvenser for økonomien, der kommer af, at USA hæver importtolden over for Kina og resten af verden. De langsigtede effekter er et udtryk for de omkostninger, der materialiserer sig i økonomien fra tabet af produktivitet, fx fra mindre specialisering, omfordeling i anvendelsen af ressourcer fx ved forskydninger i branchesammensætningen og nedsat konkurrence.

... men på kort sigt kan effekterne være større

Langsigtede effekter på økonomien er typisk mere afdæmpede end tilpasningsomkostninger på kort sigt, da processen med at omstille sig nye økonomiske strukturer kan tage tid for virksomhederne, fx hvis produktionen skal tilpasses. Vi er ikke i stand til at beskrive de kortsigtede tilpasningsomkostninger med GTAP-E, men litteraturen finder som regel, at de er mere udtalte end de langsigtede effekter.⁸

Vi ser på ændringer i BNP og realindkomst

Effekterne på økonomien opgøres som ændringer i bruttonationalproduktet (BNP) og ændringer i realindkomsten opgjort i pct. af BNP. Effekten på realindkomsten er et udtryk for, hvor meget man skal kompensere den repræsentative forbruger i en region, for at de er lige så godt stillet efter handelspolitikken indføres, som før den blev indført, målt ved priserne i grundscenariet. Målet for realindkomsten tager dermed højde for bytteforholdseffekter. Det vil sige effekten af ændringer i forholdet mellem værdien af eksporterede og importerede varer. Blandt økonomer kaldes målet for ækvivalerende variation (EV).

Negative effekter i Kina og USA ved told mod Kina

USA selv og Kina oplever de største negative effekter på økonomien i scenariet, hvor USA alene øger importtolden over for Kina med 60 pct.-point, jf. figur 2. BNP falder således med henholdsvis 1,0 og 1,2 pct. i Kina og USA. Importtolden betyder, at kinesiske varer bliver markant dyrere i USA, og den negative effekt på den kinesiske produktion er drevet af, at den globale efterspørgsel efter kinesiske varer falder.

BNP stiger i de omkringliggende regioner, ...

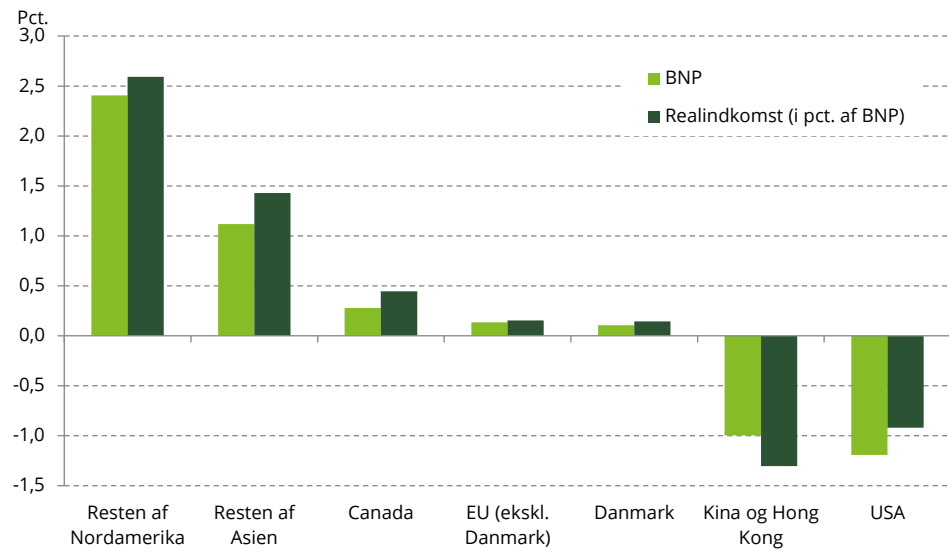
Det er meget forskelligt, hvordan øvrige regioners økonomi påvirkes i scenariet. Omkringliggende regioner såsom Canada, resten af Nordamerika og resten af Asien oplever positive effekter, mens effekten i Danmark og EU er meget beskeden. Den positive effekt på omkringliggende regioner kan forklares af, at kinesiske varer bliver markant dyrere i USA, så amerikanske forbrugere efterspørger lignende produkter fra andre lande end Kina.

... og bytteforholdet forbedres

I Kina forringes bytteforholdet, da USA's efterspørgsel på kinesiske varer falder markant, hvilket medfører et prisfald på kinesiske varer. Omkringliggende regioner oplever derimod bytteforholdsgevinster, da efterspørgslen på deres varer stiger, mens de samtidig kan importere kinesiske varer til lavere priser. USA oplever også bytteforholdsgevinster, da der sker en forskydning i efterspørgslen over mod indenlandske varer.

⁸ Aiyar m.fl. (2023).

Figur 2 Effekt på BNP og realindkomst i scenariet: Kun Kina

Anm.: Ændringer i BNP og realindkomsten (opgjort i pct. af BNP) for udvalgte regioner. I "Kun Kina"-scenariet hæver USA importtolden over for Kina med 60 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

Effekten af told mod Kina er ikke lineær, ...

Selv hvis Trumps handelspolitik over for Kina kun realiseres halvejs, vil det have markante effekter på økonomien, særligt i Kina og USA, men effekten af, at USA hæver importtolden over for Kina, er ikke lineær. Det kommer til udtryk ved, at effekten på realindkomsten er mere end halvt så stor i en følsomhedsberegning, hvor USA i stedet hæver importtolden over for Kina med 30 pct.-point, jf. Bilag 1.

... da varer fra Kina i forskellig grad kan erstattes

At effekten ikke er lineær, kan forklares af, at de forskellige varer, som USA importerer fra Kina, har forskellige grader af substituerbarhed. Det vil sige, at der er forskel på, hvor let det er at finde alternativer til de toldbelagte varer i andre lande og regioner. Det er lettest at finde alternativer til de første varer, når importtolden stiger. Hvis man gradvist hæver importtolden, vil import til USA fra Kina falde mere til at starte med, da det også bliver gradvist sværere at finde alternativer til kinesiske varer. Ved varer, der er vanskeligere at erstatte, er USA nødsaget til at importere dem til den højere pris, som importtolden medfører.

Samlet politik giver negativ BNP-effekt i Kina og USA, ...

Ser vi i stedet på konsekvenserne af Trumps samlede politik, hvor importtolden hæves med 60 pct.-point over for Kina og med 10 pct.-point. over for resten af verden, medfører det også negative effekter på USA selv og Kina, jf. figur 3. BNP-effekten er mere negativ for USA, end når importtolden kun hæves over for Kina, men det vejes delvist op af bytteforholdseffekter.

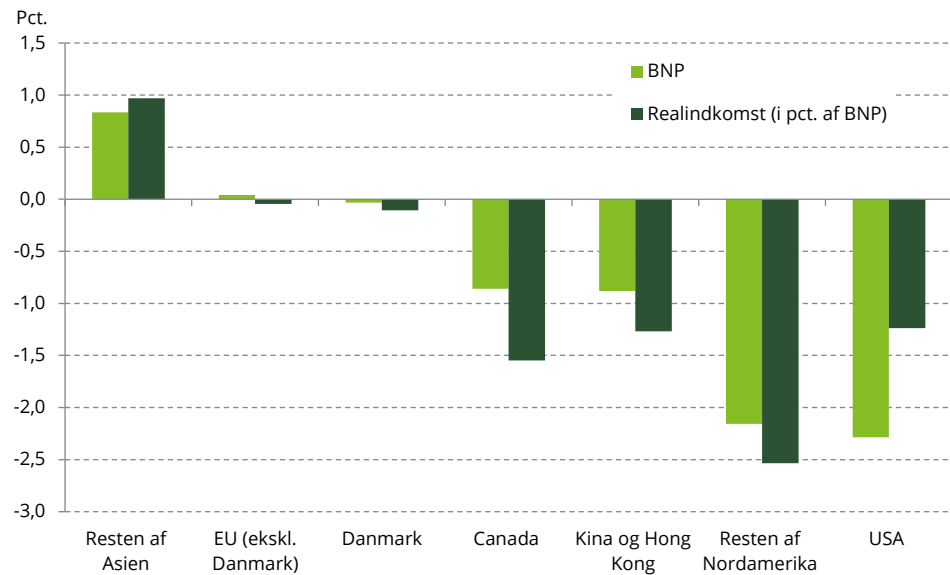
... men store negative effekter på Nordamerika

Canada og resten af Nordamerika oplever relativt store negative effekter på økonomien af handelspolitikken. Den øgede generelle importtold leder til et fald i USA's efterspørgsel på alle udenlandske varer, og de store effekter kan forklares af, at Canada og resten af Nordamerika er mere afhængige af handel med USA end andre lande som Danmark og andre EU-lande, der i højere grad kan erstatte handel med USA gennem handel med andre lande.

Effekten af direkte told dominerer i Nordamerika

I Canada og resten af Nordamerika dominerer effekten af de direkte handelsrestriktioner effekten af, at deres produkter er blevet relativt billigere i USA i forhold til kinesiske varer. I resten af Asien dominerer effekten af, at deres varer er blevet relativt billigere i forhold til kinesiske varer

Figur 3 Effekt på BNP og realindkomst i scenariet: Hele verden

Anm.: Ændringer i BNP og realindkomsten (opgjort i pct. af BNP) for udvalgte regioner. I "Hele verden"-scenariet hæver USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point og told på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

Markante forskydninger i handelsstrømme

Handelspolitikken indfører en forvriddning i verdenshandlen, der medfører markante ændringer i handelsstrømme mellem regionerne, jf. figur 4.a. Kinesisk eksport til USA falder således med ca. 90 pct. ved Trumps samlede handelspolitik, hvilket illustrerer, at politikken virker efter hensigten. Faldet i den amerikanske efterspørgsel fører til et prisfald på kinesiske varer, så Kinas eksport i stedet stiger til alle andre regioner end USA.

Kinesisk eksport til EU stiger med 20 pct.

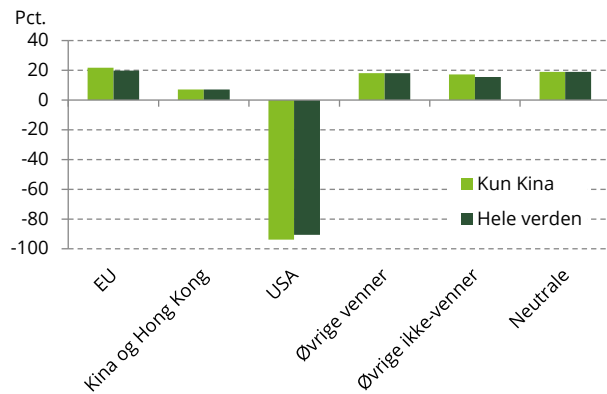
USA's hårde handelspolitiske tiltag over for Kina medfører dermed, at kinesiske varer blandt andet afsættes i EU, så kinesisk eksport til EU stiger med ca. 20 pct. Ud fra en ren økonomisk betragtning kan EU således, alt andet lige, opnå gevinster af en hårdere amerikansk handelspolitik over for Kina. Her er der ikke taget højde for, at der kan være en værdi forbundet med at beskytte egne industrier og sikre forsyningsikkerheden, som ikke er indeholdt i analysen. De omkostninger, der kan være ved potentielt at blive mere afhængige af Kina, kan overstige de umiddelbare økonomiske gevinster, der er ved at importere billige varer derfra.

EU's eksport til USA stiger, men falder til øvrige regioner

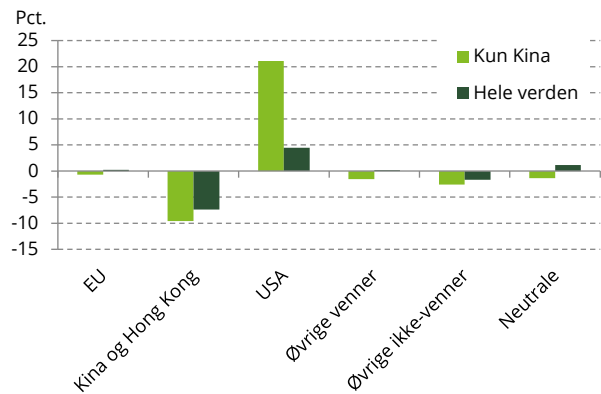
I begge scenarier bliver kinesiske varer markant dyrere i USA, så USA's efterspørgsel på ikke-kinesiske varer stiger, herunder også efterspørgslen på varer fra EU. Derfor øger EU sin eksport til USA, mens den falder til Kina og øvrige regioner, jf. figur 4.b. Eksporten til USA stiger således med 21 pct. i scenariet, hvor USA kun hæver importtold overfor Kina. Selv i scenariet, hvor USA også indfører toldforøgelser over for EU, stiger eksporten til USA med 4 pct. Det kan forklares af, at EU's varer bliver relativt mere konkurrencedygtige over for kinesiske i USA, hvilket forstærkes af, at EU samtidigt kan importere produktionsinput fra Kina billigere. Disse effekter dominerer effekten af den direkte importtold, som USA indfører over for EU og andre regioner.

Figur 4 Ændringer i Kinas og EU's eksport til udvalgte regioner

Figur 4.a Kina

Figur 4.b EU

Anm.: Figuren viser ændringer i Kinas og EU's eksport til udvalgte regioner. I "Kun Kina"-scenariet hæver USA importtolden over for Kina med 60 pct.-point. I "Hele verden"-scenariet hæver USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point og told på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

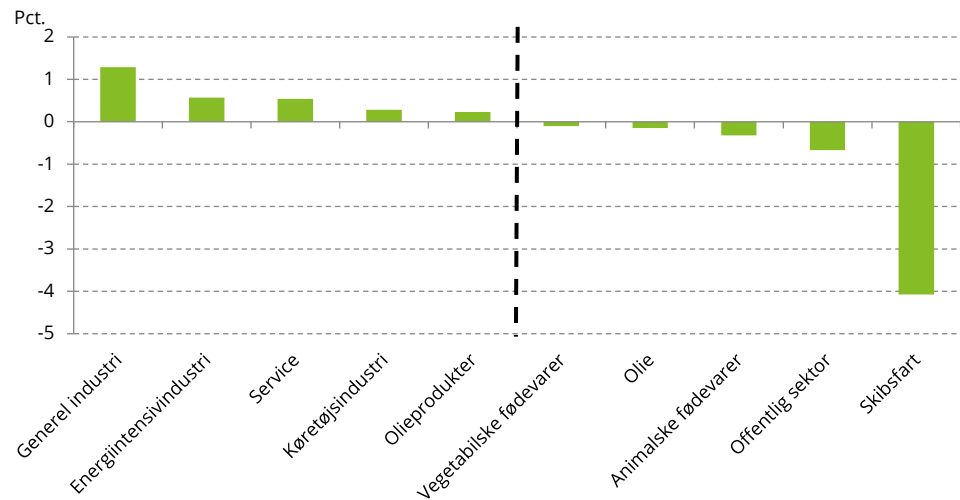
I DK er der nedgang i skibsfart, men gevinster i industrien

Det vil få konsekvenser for virksomheder og forbrugere, at handelsstrømmene flytter sig som følge af USA's handelspolitik. I Danmark vil det være virksomheder inden for skibsfart, der oplever den største nedgang i aktiviteten, hvis USA hæver tolden på import fra Kina og resten af verden, jf. figur 5. Omvendt vil en række industrivirksomheder (herunder medicinalbranchen) opleve positive effekter på produktionen.

Samlet effekt afhænger af branchens størrelse

Gennemslagskraften på økonomien fra effekten på de forskellige branchers produktion afhænger af, hvor stor en andel de udgør af Danmarks samlede produktion. I GTAP-E-databasen fylder skibsfart ca. 5 pct., mens anden industri udgør ca. 18 pct. Derfor er de samlede økonomiske konsekvenser også meget begrænsede, selvom produktionsnedgangen inden for skibsfart er ret markant.

Figur 5 Effekt på produktionen i Danmark fordelt på hhv. fem brancher med størst gevinst og tab i scenariet: Hele verden

Anm.: Skillelinjen angiver, at der er ti brancher i midten af figuren, som ikke er vist. I "Hele verden"-scenariet hæver USA hæver told på import fra Kina med 60 pct.-point og told på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen

Alle brancher taber i USA

I USA falder produktionen inden for alle brancher i begge scenarier. Det er, ligesom i Danmark, virksomheder inden for skibsfart, der oplever de største nedgange i aktiviteterne, men også virksomheder inden for køretøjsindustrien og råstofvindning er blandt de største tabere, jf. bilag 1. Selvom handelspolitikken har til hensigt at beskytte amerikanske virksomheder og arbejdere inden for industrien, er konsekvenserne af importtolden, at amerikanske varer bliver mindre konkurrencedygtige sammenlignet med udenlandske, og den indenlandske efterspørgsel er ikke tilstrækkelig til at veje op herfor.

Udgift på op til 14.500 kr. pr. husholdning i USA

Handelspolitikken giver anledning til, at forbrugerne oplever ændringer i de nominelle priser på henholdsvis 1,4 pct. og 5,0 pct. i de to scenarier, men der sker også ændringer i forbrugernes indkomst og adfærd. Målet for ændring i realindkomst udtrykker det samlede velfærdstab, som forbrugerne oplever, jf. figur 2 og figur 3. . Afhængigt af scenariet svarer velfærdstabt til en årlig udgift på henholdsvis 10.800 kr. og 14.500 kr. pr. husholdning i USA, jf. figur 6. Hvis handelspolitikken efter valget udformes i en mildere grad, end hvad Trumps udmeldinger hidtil har indikeret, vil udgiften være lavere, som illustreret ved følsomhedsberegningerne.

Andre studier finder også store regninger til amerikanere

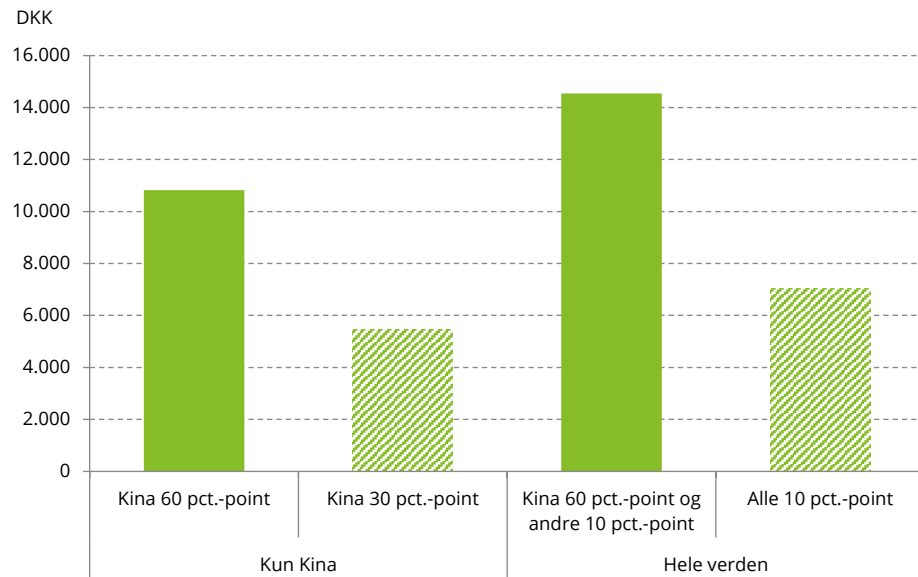
Effektberegninger fra Peterson Institute for International Economics af netop, at USA indfører en generel importtold på 10 pct. og 60 pct. på kinesiske varer, finder, at det kan koste amerikanske husholdninger mindst 11.700 kr. pr. år for en medianindkomst-husholdning i USA.⁹ Hvis den generelle importtold i stedet fastsættes til 20 pct., kan tabet komme op på 18.000 kr. pr. år.¹¹ Desuden finder de, at tolden har en omfordelende effekt, hvor tabet er størst for husholdninger i bunden af indkomstfordelingen.

⁹ Deres resultater er henholdsvis 1.700 USD og 2.600 USD. Vi har omregnet resultaterne til danske kroner ved brug af valutakurs på 6,89 DKK pr. USD.

¹⁰ Clausing og Lovely (2024).

¹¹ [Trump's bigger tariff proposals would cost the typical American household over \\$2,600 a year | PIIE](#)

Figur 6 Årlig udgift pr. husstand i USA ved simulering af at USA hæver told på importvarer

Anm.: Opgjort på baggrund af ændringen i realindkomst og omregnet til 2023-priser. De skraverede søjler angiver udgiften pr. husholdning i de to følsomhedsberegninger, hvor variationer af scenarierne indføres.

Det vil sige et, hvor USA hæver importtolden over for Kina med 30 pct.-point, og et andet, hvor USA hæver importtolden på alle udenlandske varer (inklusive varer fra Kina) med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen og egne beregninger.

Protektionisme kommer med stor regning i USA ...

Samlet set viser analysen, at hvis USA efter præsidentvalget indfører en strammere handelspolitik, går det hårdt ud over USA's egne virksomheder og forbrugere. Tabet for en gennemsnitlig amerikansk husholdning svarer til en udgift på 10.800 kr. eller 14.500 kr. pr. år afhængigt af, hvordan handelspolitikken kommer til at udforme sig. Virksomheder inden for skibsfart og køretøjsindustrien i USA oplever de største nedgange i produktionen.

.. og skaber forskydninger i verdenshandlen

Danmark og EU vil opleve beskedne økonomiske effekter på makroniveau, men USA's handelspolitik medfører forskydninger i handelsstrømme. Disse forskydninger leder i Danmark til en nedgang i produktionen inden for skibsfart, men fører samtidigt også til en stigning i industriens produktion.

Markant stigning i kinesisk eksport til EU

Handelsforskydningerne indebærer samtidig en markant stigning i eksporten af kinesiske varer til EU. Selvom der ud fra en ren økonomisk betragtning kan være fordelagtigt at importere billige kinesiske varer, tager analysen ikke højde for, at det kan være på bekostning af øget afhængighed, og at danske og europæiske virksomheder kan miste markedsandele til kinesiske virksomheder. De afledte effekter af amerikansk protektionisme bør derfor give anledning til at overveje, om det er hensigtsmæssigt for EU at komme med et modsvar eller om Danmark og EU i stedet bør indføre andre tiltag for at beskytte EU's industrier.

3. Metodebeskrivelse

Vi anvender GTAP-E til beregningerne...

Dette afsnit dokumenterer metoden bag analyserne af forskellige scenarier for øget protektionisme i USA. Beregningerne er udført ved at anvende verdenshandelsmodellen GTAP-E (Global Trade Analysis Project – Energy) og den tilknyttede GTAP 11 database. Basisåret for vores analyse er 2017 (nyeste tilgængelige data i databasen).

... men vi anvender en lidt anden aggregering

Boks 2 beskriver GTAP-E-modellen, men for mere tekniske beskrivelser af GTAP-E-modellen henvises til Beck, Kruse-Andersen og Stewart (2023) og De Økonomiske Råd (2019). Den anvendte model adskiller sig dog ved at have en anden aggregering af lande og brancher.

Boks 2 GTAP-E-modellen

Vi simulerer effekterne af de forskellige scenarier for handelsbarrierer gennem ligevægtsmodellen GTAP-E (Global Trade Analysis Project - Energy). GTAP-E-modellen er en generel ligevægtsmodel, som er kalibreret til data for 2017 for landes økonomiske forhold, herunder produktion, kapitalapparat, offentligt forbrug og privatforbrug. Derudover er der data for energiforbrug og drivhusgasudledninger, som er forbundet med virksomheders produktion samt det private og offentlige forbrug.

Modellen indeholder også information om handelsstrømme mellem alle lande. Det indgår fx i modellen, hvor stor en del af den danske landbrugsproduktion, som eksporteres til husholdninger eller brancher i USA. Det er muligt for husholdninger og virksomheder at substituere mellem varer fra forskellige lande, bestemt af varespecifikke substitutionselasticiteter. Når et land indfører handelsrestriktioner, fx ved at øge toldsatsen på import, der skaber forskydninger i landets efterspørgsel og produktion, kan modellen beskrive ændringen i andre landes produktion og handelsbevægelser. Hvis USA indfører en stråftold på varer fra Kina, vil det fx øge USA's import af lignende varer fra andre lande og regioner.

GTAP-E-modellen består af en husholdningssektor og 65 forskellige brancher. I denne analyse er brancherne aggregeret til i alt 20 brancher, som fremgår af tabel 1. Hver branche producerer en bestemt vare, som både kan forbruges af husholdninger og indgå som produktionsinput i de øvrige brancher i både indland og udland. Produktionsfunktionerne er karakteriseret ved konstant skalaafkast, og produktionsfaktorerne er land, kapitalapparat, arbejdskraft (faglært og ufaglært) halvfabrikata, fx elektricitet og olieprodukter, samt naturressourcer. Branchers produktionsinput og parametre i produktionsfunktionen er baseret på landespecifikke input-output tabeller.

GTAP-databasen indeholder 160 lande eller regioner, som dækker langt størstedelen af verdens BNP og befolkning. I denne analyse er landene aggregeret til 25 lande/regioner, som fremgår af tabel 2. Brancherne og landene er aggregeret med henblik på at reducere modellens løsningsstid. Der har dog været fokus på at beholde EU's vigtigste handelspartnere, opdelingen i verden mellem "venner" og "ikke-venner", samt de vigtigste strukturforskelle mellem brancher. Modellen er statisk komparativ. Det vil sige, at den kun beskriver landenes økonomi i en ligevægt og ikke tilpasningen fra en ligevægt til en anden ligevægt. Effekterne i analysen på produktionen i forskellige lande- og regioner, og på tværs af brancher, kan derfor betegnes som langsigtede økonomiske effekter. Tilpasningsomkostninger eller omstillingen mod den nye ligevægt er ikke beskrevet i nærværende analyse.

Der tages som nævnt udgangspunkt i tal fra 2017. De langsigtede effekter på økonomien skal dermed tolkes som effekten ved den givne økonomiske struktur i 2017 og ved fravær af teknologisk og demografisk udvikling. Der tages heller ikke højde for den generelle grønne omstilling, der har været i lande siden 2017. Modellen indeholder de eksisterende toldsats på import af varer. Derfor undersøger vi effekten af, hvis der pålægges yderligere told på import af varer.

Der er 20 brancher med i analysen

tabel 1 viser GTAP's 65 brancher og de 20 brancheaggregater anvendt i analysen, som hver GTAP-brancher tilhører, samt hvilken branchenomenklatur fra nationalregnskabet GTAP-branchen svarer til.

Tabel 1 Brancheopdeling i analysen

Brancheaggregat i analysen	GTAP-brancher	Nationalregnskabsbranche
Vegetabiliske råvarer	Ikke-afskallet ris	A
	Hvede	A
	Kornsorter i.a.n.	A
	Grøntsager, frugter, nødder	A
	Oliefrø	A
	Sukkerrør, sukkerroer	A
	Plantebaserede fibre	A
	Afgrøder i.a.n.	A
Kvæg, råvarer	Kvæg, får, geder	A
	Rå mælk	A

Øvrige animalske råvarer	Animalske råvarer i.a.n.	A
	Uld, silkeormekokoner	A
Skovbrug, fiskeri og mineraler	Skovbrug	02
	Fiskeri	03
	Mineraler i.a.n.	B
Kul	Kul	B
Olie	Olie	B
Gas	Gas	B
	Gas, fremstilling og distribuering	35.2
Animalske fødevarer	Kvæg, kødvarer	10
	Øvrige kødvarer	10
	Mejeriprodukter	10
Vegetabiliske fødevarer	Vegetabiliske olier og fedt	10
	Forarbejdet ris	10
	Sukker	10
	Mædvarer i.a.n.	10
	Drikkevarer og tobak	11-12
Generel industri	Tekstiler	13
	Beklædning	14
	Lædervarer	15
	Trævarer	16
	Papirvarer, forlag	17
	Basale farmaceutiske produkter	21
	Computere, elektronik og optiske produkter	26
	Elektrisk udstyr	27
	Transportudstyr i.a.n.	30
	Fabrikata i.a.n.	F
	Vand	F
	Bygge og anlæg	F
Olieprodukter	Petroleum, kulprodukter	19
Køretøjsindustri	Motorkøretøjer og dele	29
Energiintensivindustri	Kemiske produkter	20
	Gummi- og plastprodukter	22
	Varer og mineraler i.a.n.	23
	Jernholdige metaller	24-25
	Metaller i.a.n.	24-25
	Metalprodukter	24
	Maskineri og udstyr i.a.n.	28
Elforsyning	Elektricitet	35.1
Engros- og detailhandel	Handel	G
Service	Overnatningsfaciliteter og restauration	I
	Oplagring	52
	Kommunikation	J
	Finansiell service i.a.n.	64, 65
	Forskning	65
	Ejendomshandel	L

	Erhvervsservice i.a.n.	M, N
	Fritid og anden service	R, S
	Undervisning	P
	Sundhed og socialvæsen	Q
	Boliger	68
Landtransport	Øvrig transport	49
Skibsfart	Skibsfart	50
Luftfart	Luftfart	51
Offentlig sektor	Offentlig forvaltning og service	O

Anm.: Bogstaver og tocifrede branchekoder refererer til nationalregnskabs branchenomenklatur, DB07.
Kilde: GTAP-11 databasen.

Og 25 regioner

tabel 2 viser den benyttede opdeling af de 25 regioner eller lande i analysen på baggrund af de i alt 160 regioner eller lande i GTAP-databasen. Det skal bemærkes, at Norge og Schweiz indgår som en del af EU-gruppen i analysen, da de er en del af det europæiske samarbejdsområde (EØS/EFTA).

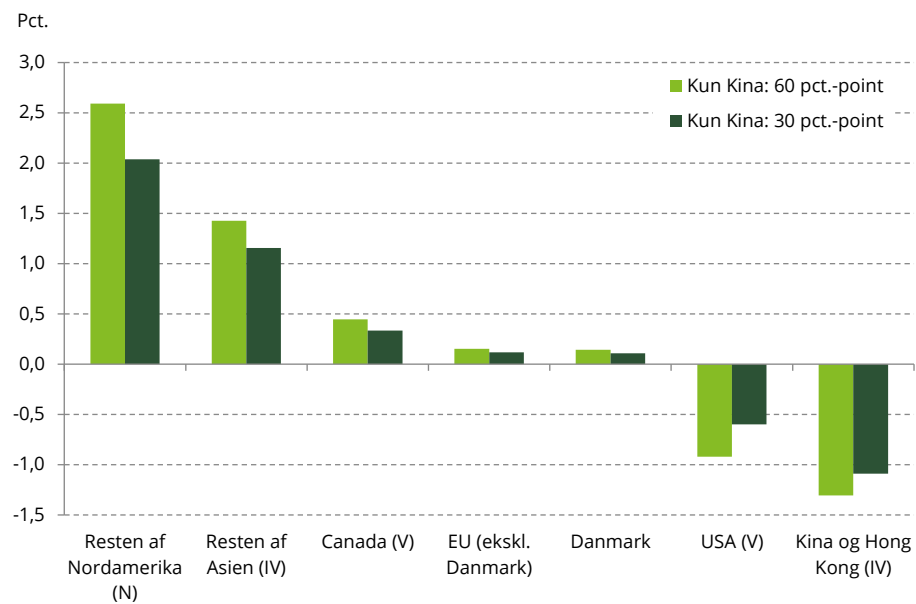
Tabel 2 Regionsopdeling i analysen

Region/land	Beskrivelse	Hovedgruppering
Oceanien (V)	Australien, New Zealand	Øvrige venner
Kina og Hong Kong (IV)	Inkluderer Hong Kong	Kina
Japan, Sydkorea og Taiwan (V)		Øvrige venner
Resten af Asien (N)	Indonesien, Thailand m.fl.	Øvrige venner
Resten af Asien (IV)	Pakistan, Bangladesh, Vietnam m.fl.	Øvrige ikke-venner
Indien (IV)		Øvrige ikke-venner
Canada (V)		Øvrige venner
USA (V)		USA
Resten af Nordamerika (N)	Består primært af Mexico	Øvrige venner
Latinamerika (N)	Argentina, Brasilien, Columbia m.fl.	Øvrige venner
Latinamerika (IV)	Bolivia, Venezuela, Nicaragua og El Salvador	Øvrige ikke-venner
Centraleuropa (V)	Østrig, Belgien, Tyskland, Irland, Holland og Schweiz	EU
Østeuropa (V)	Bulgarien, Kroatien, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien	EU
Nordeuropa (V)	Finland, Sverige og Norge	EU
Sydeuropa (V)	Cypern, Frankrig, Grækenland, Italien, Malta, Portugal og Spanien	EU
Danmark		EU
Storbritannien (V)		Øvrige venner
Resten af Europa (V)	Albanien, Serbien, Ukraine	Øvrige venner
Resten af Europa (IV)	Hviderusland, Kasakhstan, Usbekistan m.fl.	Øvrige ikke-venner
Rusland (IV)		Øvrige ikke-venner
Mellemøsten og Nordafrika (V)	Israel og Tyrkiet	Øvrige venner
Mellemøsten og Nordafrika (N)	Egypten, Irak, Saudi-Arabien m.fl.	
Mellemøsten og Nordafrika (IV)	Iran, Libanon, Syrien og Algeriet m.fl.	Øvrige ikke-venner
Subsaharisk Afrika (N)	Nigeria, Congo, Madagaskar m.fl.	Øvrige venner
Subsaharisk Afrika (IV)	Den Demokratiske Republik Congo, Sudan, Sydafrika m.fl.	Øvrige ikke-venner

Anm.: EFTA-landene Norge og Schweiz indgår i henholdsvis EU-Nord og EU-Central i analysen. Bogstaverne "V", "N" og "IV" angiver om regionen er defineret som henholdsvis "ven", "neutral" eller "ikke-ven".
Kilde: GTAP-11 databasen

4. Bilag 1

Figur 7 Ændringer i realindkomst fra scenariet: Kun Kina og følsomhedsberegning

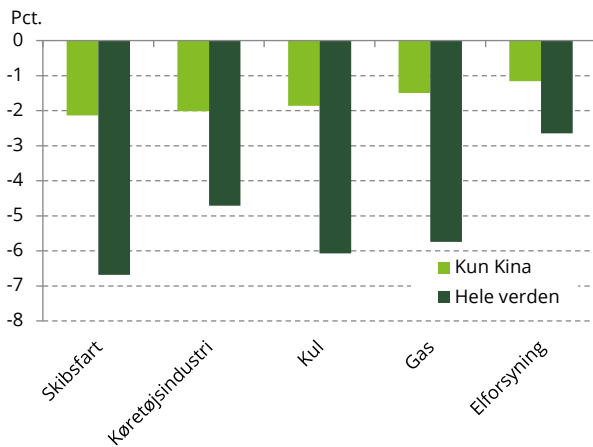

Anm.: Ændringer i realindkomsten (opgjort i pct. af BNP) for udvalgte regioner. I "Kun Kina"-scenariet hæver USA importtolden over for Kina med 60 pct.-point i hovedscenariet og 30 pct.-point i følsomhedsberegningen.

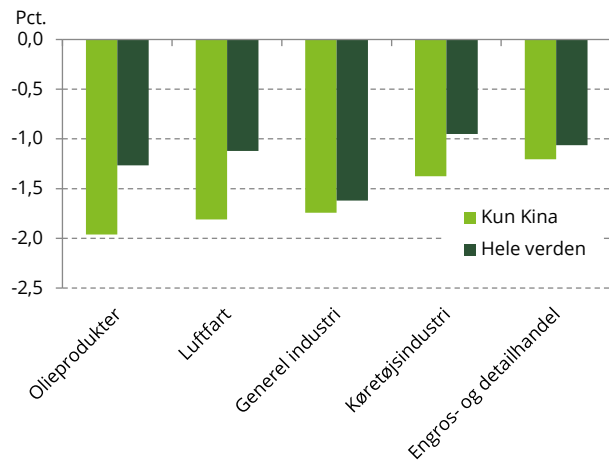
Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

Figur 8 Fem brancher med størst fald i produktionen fra simulering af ændring i handelspolitikken

Figur 8.a USA

Figur 8.b Kina

Anm.: Figuren viser, hvilke brancher der oplever den største nedgang i produktionen ved USA's ændrede handelspolitik. I "Kun Kina"-scenariet hæver USA importtolden over for Kina med 60 pct.-point. I "Hele verden"-scenariet hæver USA tæller på import fra alle andre lande med 10 pct.-point.

Kilde: Beregninger på GTAP-E-modellen.

5. Litteratur

Andersen, S.K., Nilausen, I. S. og Kruse-Andersen, P. K., 2024. *Afglobalisering kommer med en beskedent regning til danskerne*.

Aiyar, S., Chen, J., Ebeke, C., Ebeke, C. H., Garcia-Saltos, R., Gudmundsson, T., Ilyina, A., Kangur, A., Kunaratskul, T., Rodriguez, M. S. L., et al. (2023). *Geo-economic Fragmentation and the Future of Multilateralism*. International Monetary Fund.

Beck, U., Kruse-Andersen, P. K., og Stewart, L. B., 2023. *Carbon Leakage in a Small Open Economy: The Importance of International Climate Policies*. Energy Economics.

Clausing, K. A. og Lovely, M. E., 2024. *Policy Brief, Why Trump's tariff proposals would harm working Americans*. Peterson Institute for International Economics

De Økonomiske Råd, 2019. Beck, U., Kruse-Andersen, P. K., og Stewart, L. B. *Dokumentationsnotat. CO₂-lækage og dansk klimapolitik*. 11. juni 2019.